

d ů v o d e c h:

Bez úspěchu musil zůstatí pokus žalované strany, dovoditi neplatnost darování ze skutečnosti, že svědek Josef V. neznal zemřelého Josefa Sch-a tolik, by mohl jeho totožnost notáři určitě potvrditi. Námitka čerpaná z této skutečnosti pozbyla všeho právního významu, jakmile žalovaná strana musila uznati, že se při sepisování notářského spisu v totožnosti Josefa Sch-a nepřihodil ani omyl, ani podvod, že on sám to byl, jenž před notářem ujednal se žalobkyní smlouvu o darování tak, jak jest notářským spisem osvědčena. Formálně jest notářský spis bezvadný, obsah jeho tedy plným důkazem podle § 292 c. ř. s. a darování, stavši se notářským spisem podle zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. z. platné. Důkaz o nesprávnosti obsahu notářského spisu jest ovšem podle druhého odstavce § 292 c. ř. s. přípustným, ale nedostačí k němu, že jeden svědek potvrdil notáři totožnost osoby, ač ji spolehlivě sám neznal, nýbrž musilo by býti prokázáno, že osoba, jejíž totožnost svědek potvrdil, byla ve skutečnosti osobou jinou, než za kterou se vydávala.

Čís. 7903.

Ve sporu o zjištění nemanželského otcovství nelze provéstí znalecký důkaz zkouškou krve z úřadu, nebyly-li pro jeho použití předneseny stranou skutkové okolnosti.

(Rozh. ze dne 22. března 1928, Rv II 623/27.)

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatel doličuje, že odvolací soud měl provéstí znalecký důkaz krevní zkouškou z moci úřední, i když se ho žalovaný ve sporu nedovolával. Soud ovšem může znalecký důkaz provéstí i z úřadu, což však předpokládá, že byly pro jeho použití stranou předneseny skutkové okolnosti, avšak v tomto sporu žalovaný takových okolností netvrdil, které by potřebu znaleckého důkazu zkouškou krve opodstatňovaly, a není výtky vadnosti řízení v tomto směru důvodnou.

Čís. 7904.

Pensijní požitky zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku.

Náležela-li podle pensijních předpisů z doby předválečné zaměstnanci pense ze stálých platů, nelze k nim počítati drahotní přírůstek a jiné mimořádné přídavky, vyvolané mimořádnými válečnými a poválečnými poměry.

Měla-li pense činiti určité procento i naturálních požitků a byly-li ceny z doby předválečné stanoveny toliko ku zjištění hodnoty naturálních požitků, nelze je bráti za základ pro stanovení ceny naturálních požitků vzhledem k nynějším mimořádně změněným poměrům, nýbrž dlužno vzíti za základ cenu deputátních požitků v době, za niž jest požadováno zvýšení pense.

(Rozh. ze dne 22. března 1928, Rv II 160/28.)

Žalobce, bývalý hajný na panství žalovaného, domáhal se na žalovaném zvýšení pense jednak z důvodů drahotního přídavku a jiných přídavků, jednak z důvodu vyšších cen naturálních požitků. Podle pensijního normálu měla pense činiti 80% stálých ročních peněžních a naturálních požitků. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, pokud se týkalo nároku na zvýšení pense z důvodů drahotních a jiných přídavků, vyhověl mu však ohledně nároku na zvýšení pense z důvodu vyšších cen naturálních požitků, napadený rozsudek jakož i rozsudek prvního soudu v dotyčné části zrušil a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní v mezích zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud se žalobce cítí stížen tím, že mu nebylo přiznáno zvýšení pense, požadované z důvodu drahotního přídavku a z jiných přídavků, není dovolání, uplatňující ohledně této části napadeného rozsudku nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), opodstatněno. Nižší soudy, najmě soud odvolací nepřiznal žalobci zvýšení pense z uvedeného důvodu, protože podle pensijních předpisů na velkostatku žalované ze dne 22. září 1904, pokud se týče ze dne 9. srpna 1908, o něž se žalobcův nárok na pensi opírá, náleží zaměstnanci pense jen z platů stálých, drahotní přídavek však a jiné přídavky, podle nichž žalobce míní, že mu pense měla býti vyměřena, pokud se týče má býti zvýšena, k stálým platům nelze počítati. V tom jest odvolacímu soudu přisvědčiti. Drahotní a jiné mimořádné přídavky, o něž se jedná, vyvolané mimořádnými válečnými a poválečnými poměry, byly poskytovány jen dočasně, vedle služného a zaměstnavatel nebyl k udílení jich kromě případu zvláštního ujednání, které se však v tomto případě netvrdí, právně zavázán, aniž měl na ně zaměstnanec mimo uvedený případ právní nárok. Proto nelze počítati drahotní a jiné přídavky k stálým platům, z nichž bylo podle pensijního normálu pensi vyměřiti, a proto nárok žalobcův na zvýšení pense z důvodu přídavku neobstojí. Na uvedené povaze přídavků nic nemění okolnost, že následkem trvání mimořádných poměrů byly přídavky opětovně, po další řadu let povolovány. Odvolací soud, nepřiznav žalobci zvýšení pense z důvodu přídavků, nepochybil a dovolání do této části napadeného rozsudku bylo zamítnouti.

Jinak tomu jest pokud jde o zvýšení pense požadované z důvodu vyšších cen naturálních požitků. Nižší soudy nepřiznaly zvýšení pense z tohoto důvodu proto, že pensijní normál ze dne 22. září 1904, pokud se týče ze dne 9. srpna 1908 stanoví, že pro vyšetření hodnoty naturálních požitků platí ceny určené zřizovatelem pense v roce 1904. Nižší soudy pokládají dotyčné ceny z roku 1904 za rozhodné i nyní přes to, že cena naturálních požitků následkem válečných a poválečných poměrů proti cenám v roce 1904 několikanásobně stoupla a že ceny z roku 1904 nejsou než dosti nepatrným zlomkem nynější hodnoty naturálních požitků. S tímto stanoviskem nižších soudů souhlasiti nelze. Má-li pense, jak se v normálu stanoví, činiti 80% i naturálních požitků a jsou-li ceny z roku 1904 zakladatelem pensijního normálu stanovené toliko prostředkem k zjištění hodnoty naturálních požitků, nelze bráti za základ pro stanovení ceny naturálních požitků za nynějších mimořádně proti očekávání změněných poměrů ceny z roku 1904, stanovené patrně za předpokladu, že tehdejší poměry, i když se změní, se nezmění podstatně a to tak, že ceny z roku 1904 nebudou daleko vystihovati skutečnou hodnotu požitků. Dotyčné ustanovení pensijního normálu, že co do zjištění hodnoty naturálních požitků pro vyměření pense platí ceny roku 1904 pro reluování zřizovatelem normálu určené, dlužno vykládati jako ustanovení učiněné s výhradou rebus sic stantibus a následkem toho oprávněna jest žalobní žádost domáhající se zvýšení pense na míru odpovídající vyšším cenám deputátních požitků poskytovaných v naturáliích (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Proto nutno jednati o ceně, kterou naturální požitky žalobcovy započitatelné do pense v době, za kterou jest zvýšení pense požadováno, měly a nutno tuto cenu zjistiti. Ježto se tak ani v první ani v druhé stolici nestalo (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), nezbylo, než rozsudky obou nižších soudů, pokud jde o zvýšení pense z důvodu vyšších cen naturálních požitků, zrušiti a se usnésti, jak se stalo (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 7905.

Byla-li proti žalobnímu nároku uplatněna námitkou započtení vzájemná pohledávka, nastává tím (§ 232, druhý odstavec, c. ř. s.) vzhledem k započítávané vzájemné pohledávce účinek zahájené rozepře do výše žalobního nároku a nelze v tomto rozsahu později samostatně žalovati tuto vzájemnou pohledávku, nebyla-li námitka započtení vzata zpět.

Byla-li vzájemná pohledávka již zažalována, brání zahájená rozepře tomu, by byla též vzájemná pohledávka namítána k započtení.

(Plenární rozhodnutí ze dne 23. března 1928, Pres. 760/27.)

V rozhodnutí čís. 2934 sb. n. s. bylo vysloveno, že přednesením námitky započtení nenastává ještě zahájenost rozepře ohledně vzájemné pohledávky k započtení namítané. V rozhodnutí čís. 4877 sb. n. s.